

5088

Wzrostjoniariusz

- 1 -

2002

Polim z Gankowskich Nasuto przedmowa
wrode. 23-IX 1920 r. w Warszawie (REFERAT) 2002

Dnia 13-IV 40 r. zostalam w mocy zabrana w mar
z meza rodzina z Bialogostoku i wywieziona do
Karachstanu, Powiatowska oblasz, sobchorz 499 ferma i.
Sobchorz byl w pustym polu 40 km od miasta a od
stacji 55 km. Domy byly murowane bo byly z gliny
a niektore nawet murowane. Warunki higieniczne
okropne - brud i nędza. W jednej izbie mieszkalo
18 osob. W sobchorze tym bylo 25 rodzin polskich
w tym 2 rodziny zydowskie. Przewaznie byly to
rodziny policyjne lub wojskowe. Poziom moralny
byl miedzy zly, przewaznie zalamywaly sie kobiety
posiadajace po kilkoro dzieci. W dodatku kiedy zagladal
głod i zimno. Rodziny polskie byly z soba bardzo
z zyte. Wspolpracowalismy z soba i pomagali nawzajem
Pracowalismy od wschodu do zachodu stonca
zato za to otrzymywalismy po 300 gr. chleba, wynagrodzenie

podług wypracowanej stawki. Osoby które nie mogły
 iść pracować ze względu na dzieci, nie otrzymywały nic.
 Do pracy zmuszano nawet dzieci w wieku szkolnym
 od lat 10-18. Przeważnie żyliśmy ze sprzedawanej
 obramnia i bielizny, a gdy to się skończyło zaglądaliśmy
 głód. Wieczorem zbieraliśmy się z mężkami po pracy
 w jednej izbie i czytaliśmy sobie wzajemnie listy z kraju.
 Od czasu do czasu otrzymywaliśmy paczki z kraju
 ale i te do nas nie dochodziły, bo albo było potane
 rzeczy wybrane, albo wogóle były kamieniem i siwno.
 Wieczorem w maju odprawialiśmy nabożeństwo majowe.
 Stosunek N.K.W.D. do Polaków był bardzo zły.
 Gdy ^{jedną} Polaków. Przeważnie Fuks powieścił do nasjanki
 że u nas były lepsze domy i lepiej chodziliśmy
 ubrani: na drugi dzień został aresztowany.
 Za miesiąc umarł w więzieniu w Świdoczce.
 Niezrozumialem ten który 35 lat był zdrow i nigdy nie
 chorował - zostawił on rodzinę... Takich wypadków było

więcej. Nie pozwalano nam nigdy mówić coś o
 swojej Ojczyźnie, gdy wzięli kogoś na oko nie dawali
 pracy i chleba. Często wieczorami zbierali nas i
 wpyjali zasady bolszewickie, krytykując wszystko co
 polskie. Żadnej pomocy lekarskiej nie mieliśmy,
 szpital był 40 km od nas (w mieście). Gdy ktoś z
 Polaków zachorował nie chcieli dać komi. Każdy
 musiał na własny koszt wynajmować. Umarło kilkanaście
 osób, nawet nie pamiętam, a te co pamiętam pisze
 Arciszewski, Niczajówna (14-tnia), Krzysio Pol (6- lat)
 Yamiszewska, Fuks, Klajn i wiele innych osób.
 Amnestję otrzymaliśmy przy końcu września 41r.
 do wojska przyjechałam ^{do Kaleszanki} na południe do Bork-Paku
 do 8- dywizji. 23 marca 1942 roku.